

LIKESTILLINGS- OG DISKRIMINERINGSNEMNDA

Postboks 8049 Dep

0031 Oslo

tlf. 95 19 68 00/01

mail: post@diskrimineringsnemnda.no

hjemmeside: www.diskrimineringsnemnda.no

Sak nr. 29/2009

Sakens parter:

A

B (kommune)

Uttalelse av 30. oktober 2009

Likestillings- og diskrimineringsnemndas sammensetning:

Gudrun Holgersen, fungerende leder

Thom Arne Hellerslia

Britt Elin Strand

Abid Q. Raja

Sissel Markhus

Saken gjelder

Spørsmål om forskjellsbehandling på grunn av kjønn ved tilsetning av sosialkurator ved et sosialkontor. Vurdering etter likestillingsloven § 4 andre ledd, jf. § 3.

Sakens faktiske forhold

Våren 2007 lyste B kommune ledig en 100 % stilling som sosialkurator ved sitt sosialkontor, med tiltredelse 1. juni 2007. Søknadsfrist var 19. april 2007.

I utlysningsteksten stod det blant annet:

Kvalifikasjonskrav:

- *Utdanning som sosionom, barnevernspedagog eller annen relevant utdanning fra universitet/høyskole*
- *Tidligere praksis og personlig egnethet vil bli vektlagt*

Ansvarsområde/arbeidsoppgaver:

- *Arbeidsoppgaver etter lov om sosiale tjenester*
- *Arbeidsoppgaver etter lov om barneverntjenester*

Arbeidsoppgavenes art krever en person som kan vise til:

- *Gode kommunikasjons- og samarbeidsegenskaper*
- *Evne til å jobbe selvstendig og ta initiativ*
- *Fleksibilitet, stabilitet og godt humør*
- *Systematisk og ryddig arbeidsform*

Det er ønskelig at man har førerkort og disponerer bil.

A var en av 19 søkere til stillingen.

Fire av søkerne ble innkalt til intervju; C, D, A og E. Intervjuene ble foretatt 18. og 21. mai 2007. Intervjugruppen besto av helse- og sosialsjefen i kommunen, sosiallederen i kommunen og hovedtillitsvalgt. Dette fremgår av saksutredningsdokument datert 24. januar 2008, underskrevet av helse- og sosialsjefen.

Helse- og sosialsjefen fremmet følgende innstilling til stillingen: C som nr. 1 og D som nr. 2. A ble ikke innstilt til stillingen.

Saksutredningsdokumentet datert 21. mai 2007 inneholdt følgende begrunnelse:

Ut fra en totalvurdering av utdanning, praksis og personlig egnethet anbefaler intervjugruppa følgende:

Søker nr. 17 innstilles og søker nr. 9 som reserve.

Søker nr. 17 var C og søker nr. 9 var D.

Det foreligger ingen skriftlig vurdering av søkerne eller nedtegnelser av uttalelsene fra de referansene som ble kontaktet.

C ble ansatt i stillingen.

C har utdanning som barnevernspedagog fra høyskole. Hun var ferdig i 2004.

C er oppført med følgende arbeidserfaring, med ansiennitet i parentes, i kommunens søkerliste:

16.08.2004 - : Sosialkonsulent i Sosial- og barneverntjenesten i Z kommune
100 % (2 år 8 mnd 14 dg)

01.08.2003-31.07.2004: Skoleassistent ved Z oppvekstsenter 70,35 % (1 år)

15.10.1997-16.06.2004: Miljøarbeider ved barnevernsinstitusjon, perioder 100 %, 70 %
og ekstravakter (2 år 8 mnd 23 dg)

01.02.1989-22.09.2001: Assistent, barnepleier og pedagogisk leder ved barnehage 100% (12
år 7 mnd 22 dg)

21.10.1988-01.02.1989: Assistent ved fritidshjemmet på spesialscole (3 mnd 9 dg)

D har 4-årig sosionomutdanning fra høyskole. Hun var ferdig i 2005. Hun har en rekke kurs, blant annet "Førstehjelp ved selvmordsfare" fra 2006, kurs i legemiddellære fra 2004 og 2-dagers kurs i kommunikasjon og utvikling fra 1989.

D er oppført med følgende arbeidserfaring/ansiennitet i søkerlisten:

01.05. 2006 - : Miljøterapeut/sosionom Senter for psykisk helse,
X døgnetenheten 100 % (1 år)

01.02.2006 - 30.04.2006: Vikar som sosialkurator barnevernskontoret
X 100 % (3 mnd)

11.07.2005 - 31.01.2006: Vikar som sosialkurator Sosialtjenesten
X 100 % (6 mnd 20 dg)

01.12.2003 - 20.06.2005: Nattevakt/assistent omsorgsboliger
Psykiatritjenesten i kommunen 65,72 %
(1 år 6 mnd 20 dg)

D er også oppført med 11 år, 7 måneder og 17 dagers ansiennitet for arbeid som kontorfagarbeider ved biblioteket i kommunen. Videre er hun oppført med til sammen 8 år, 7 måneder og 68 dagers ansiennitet fra arbeid utenfor kommunen, hovedsakelig fra butikk, kontor og restaurantarbeid. D har også erfaring som kommunepolitiker i B, blant annet med en periode som fast medlem av Helse- og sosialutvalget.

A har 3-årig sosionomutdanning fra høyskole, 2001-2004. På søknadstidspunktet var han i sitt 2. av 4 semestre på Relasjons- og nettverksutdanning ved en høyskole. Han har videre eksamen i Organisasjon og ledelse ved en høyskole høsten 2003, Mellomfagstillegg pedagogikk fra et universitet og Grunnfag pedagogikk fra et universitet i 2001, samt diverse andre fag fra samme universitet. Han fullførte kurset "Førstehjelp ved selvmordsfare" i 2005

og grunnkurs og videregående kurs i økonomisk rådgivning og gjeldsrådgivning i 2005 og 2006.

A er oppført med følgende arbeidserfaring/ansiennitet i søkerlisten:

01.08.2005 - : Nettverksarbeider Sosialtjenesten Y kommune (1 år 9 mnd)

22.11.2004 - 31.07.2005: Miljøterapeut Spesialpsykiatrisk sikkerhetspost,
(8 mnd 8 dg)

04.10.2004 - 22.04.2006: Miniinstitusjon for 1 ungdom Bufetat Ungdomsbasen
(10 mnd 9 dg)

A er også oppført med 14 år og 15 dagers ansiennitet fra arbeid i Posten Norge.

Det framgår av framlagt skriftlig evaluering fra praksisveilederen til A at A hadde praksisperiode ved Bs sosialkontor 28. august 2002 - 13. desember 2002.

Behandlingen hos Likestillings- og diskrimineringsombudet og videre saksgang

Ved e-post av 13. juli 2007 henvendte A seg til Likestillings- og diskrimineringsombudet. Han ba Ombudet vurdere om han hadde blitt forbigått på grunn av kjønn da han ikke ble tilsatt eller innstilt til stillingen som sosialkurator i B. Vedlagt var As klage på ansettelsen til B ved brev av 24. juni 2007 og kommunens svarbrev til A av 2. juli 2007.

I e-post av 31. januar 2008 hevdet A at Bs advokat hos KS Advokatene, var inhabil da han er bror av rådmannen i kommunen og svoger til personalkonsulenten. KS Advokatene var ikke enig i at dette var et spørsmål om habilitet etter forvaltningsloven, men valgte likevel å la en annen advokat i KS Advokatene overta saken.

Ombudet ga uttalelse i saken 18. mai 2009. Ombudet konkluderte med at B ikke handlet i strid med likestillingsloven § 4 andre ledd, jf. § 3 da A ikke ble ansatt i eller innstilt til stillingen som sosialkurator.

Når det gjaldt C, kvinnen som ble ansatt i stillingen, fant Ombudet at A ikke hadde underbygget sin påstand om at han var bedre kvalifisert enn henne. A hadde heller ikke framlagt andre holdepunkter for at kjønn var vektlagt ved tilsetningen av C. Bevisbyrden etter likestillingsloven § 16 gikk derfor ikke over på B.

Når det gjaldt D, som ble innstilt som nr. 2 til stillingen, fant Ombudet at A framsto som bedre formelt kvalifisert enn D. Bevisbyrden gikk dermed over på kommunen når det gjaldt innstillingen av D i stedet for A.

Ombudet mente imidlertid at kommunen hadde sannsynliggjort at den ikke la vekt på kjønn da D ble innstilt som nr. 2 til stillingen. Ombudet la i den forbindelse vekt på kommunens redegjørelse om at D ble ansatt bedre personlig egnet enn A. Selv om kommunens vurdering av personlig egnethet var skrevet ned i etterkant av tilsetningen, fant Ombudet at sakens øvrige dokumenter samt utlysningsteksten innebar at kommunen i tilstrekkelig grad hadde konkretisert sine anførsler om at D ble ansatt bedre personlig egnet enn A.

A klaget på Ombudets uttalelse ved brev av 8. juni 2009.

Saken ble oversendt til behandling i Likestillings- og diskrimineringsnemnda ved brev av 2. juli 2009.

I brev av 5. juli 2009 med vedlegg til Likestillings- og diskrimineringsnemnda utdypet A sin klage.

Saken ble behandlet i Nemndas møte 30. oktober 2009 i Oslo. I behandlingen av saken deltok Nemndas medlemmer Gudrun Holgersen (fungerende leder), Thom Arne Hellerslia, Britt Elin Strand, Abid Q. Raja og Sissel Markhus.

A deltok i møtet sammen med en representant fra Samfunnsviterne. B ved rådmannen og en kontor- og personalkonsulent deltok pr. telefon. Fra Likestillings- og diskrimineringsombudet møtte May Schwartz og Edona Maksutaj. Nemndas sekretariat var representert ved Geir Helgeland.

Partenes argumenter

A mener han ble forbigått i strid med forbudet mot forskjellsbehandling på grunn av kjønn i likestillingsloven § 4 andre ledd, jf. § 3, ved ansettelsen av sosialkurator i B. Han mener seg ulovlig forbigått både i forhold til kvinnen som ble ansatt i stillingen og kvinnen som ble innstilt som nr. 2 til stillingen. Han mener han var bedre kvalifisert til stillingen enn de to kvinnene.

A påpeker at han og D har samme grunnutdanning. I tillegg holdt han på med videreutdanning i familierapi på søknadstidspunktet. Kommunen har ikke tatt hensyn til dette. Dessuten hadde D kortere ansiennitet enn ham etter endt utdanning. Han mener han derfor var bedre formelt kvalifisert enn D.

A påpeker videre at han har lang erfaring med relasjons- og nettverksbygging. I sin daværende jobb arbeidet han daglig med mennesker i krise, flere av dem i alvorlige kriser, og var således avhengig av å kunne bygge relasjoner mellom disse menneskene og ulike offentlige instanser. Han var dessuten ansvarlig for en rekke basisgrupper/ansvarsgrupper og utforming av individuelle planer for flere klienter.

A stiller spørsmål ved kommunens uttalelse om sin tidligere kjennskap til ham. Han har ikke tidligere vært ansatt i B. Under sin praksisperiode i kommunen hadde han aldri samtaler med helse- og sosiallederen.

A har lagt fram en evaluering fra den veilederen han hadde under sin praksisperiode i kommunen. Han opplyser at denne veilederen i perioder av As praksistid i kommunen fungerte som sosialleder, da denne var sykmeldt.

A stiller seg uforstående til kommunens anførsel om at en av referansene hans hadde gitt uttrykk for misnøye med ham. Referansen fra hans arbeidstid ved en sikkerhetsposten ved et sykehus ga ham gode tilbakemeldinger. Han opplyser videre at en annen av hans referanser har fortalt ham at den personen fra kommunen som ringte henne i forbindelse med ansettelsessaken, ga sterkt uttrykk for at A ikke kom til å få jobben.

Under intervjuet opplyste A at han holdt på med videreutdanning i familierapi. Intervjugruppa stilte ikke spørsmål om hva denne utdanningen dreier seg om. Utdanningen dreier seg om relasjons- og nettverksbygging, som kommunen hevder de la stor vekt på.

Han påpeker at notatet av 24. januar 2008 fra helse- og sosiallederen er skrevet i etterkant av den aktuelle tilsetningen.

A opplyser at alle stillingene på det aktuelle sosialkontoret er besatt av kvinner.

B avviser at de har handlet i strid med likestillingsloven ved ansettelsen.

Kvalifikasjonsprinsippet ligger til grunn for ansettelsen, jf. Hovedtariffavtalens § 2.2: *Ved tilsetning og opprykk skal det i første rekke tas hensyn til søkerens kvalifikasjoner.* Kjønn ble ikke vektlagt ved tilsetningen av sosialkurator.

Innstillingen til stillingen ble gjort ut fra en helhetsvurdering der utdanning, tidligere praksis og personlig egnethet ble tillagt vekt. I denne helhetsvurderingen ble både C og D vurdert som bedre egnet til stillingen enn A.

Kommunen hadde tidligere erfaring og praksis å bygge på i forhold til D og A, som begge hadde praksis på sosialkontoret i kommunen mens de var under utdanning. D hadde også arbeidet i kommunens psykiatritjeneste som nattevakt mens hun tok sin utdanning. Hun hadde dessuten et forholdsvis langt arbeidsforhold i kommunen før hun tok sin utdanning, i biblioteket.

Innhenting av referansene ble gjort per telefon før utvelgelsen av intervjukandidater. Referanseinnhenting bekreftet erfaringer og inntrykk kommunen hadde om flere av de aktuelle søkerne.

Ut fra den aktuelle stillingens karakter var det viktig å se hen til søkerens evne til kommunikasjon og samarbeid, deres evne til effektivt å følge opp beslutninger, samt hvilke kunnskaper og selvstendige refleksjoner de hadde i forhold til stillingen. Stillingen innebar kontakt med barn og unge, samt foreldre, eventuelle fosterforeldre, barnehage, skole mv. Den som ble ansatt måtte også ha evne til å gjennomføre beslutninger til beste for barnet.

Alle de fire søkerne som ble innkalt til intervju ble ansett kvalifisert til stillingen. På bakgrunn av en helhetsvurdering av formell kompetanse og personlig egnethet, ut fra søknad, referanseinnhenting og inntrykk under intervjuet, ble C ansett for å være klart bedre kvalifisert enn D og A.

C sin utdanning og praksis ble ansett mer relevant. Under intervjuet framsto C som reflektert omkring barnevernsarbeid og de andre oppgavene på sosialkontoret. Hun gjorde et svært godt inntrykk under intervjuet.

Vurderingen av personlig egnethet var utslagsgivende for innstillingen av D som nr. 2 til stillingen. Det vises til at personlig egnethet var et krav i utlysningsteksten. Kommunen hadde også tidligere erfaring og praksis å bygge på for så vidt gjaldt kandidatene D og A, og allerede i forkant av intervjuene mente kommunen det var visse ulikheter mellom dem. Det var likevel vurderingen på grunnlag av intervju og referanseinnhenting som ble utslagsgivende.

B benekter at den personen fra kommunen som ringte As referanse i forbindelse med ansettelsessaken ga uttrykk for at A ikke kom til å få jobben.

Nemndas vurderinger

Kommunens avgjørelse om tilsetting i stillingen som sosialkurator er enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2. Nemnda har ikke myndighet til å gi rettslig bindende pålegg som opphever eller endrer vedtaket, jf. diskrimineringsombudsloven § 9 første ledd. Nemnda har imidlertid etter § 7 første ledd annet punktum plikt til å *gi uttalelse om hvorvidt det forhold som er brakt inn for nemnda, er i strid med likestillingsloven eller ikke*. Uttalelsen vil ikke være bindende.

Saken gjelder kun tilsetting i stillingen som sosialkurator som ble lyst ledig med søknadsfrist 19. april 2007.

Likestillingsloven § 4 andre ledd forbyr forskjellsbehandling på grunnlag av kjønn ved ansettelser. Bestemmelsen presiserer forbudet i likestillingsloven § 3. Forbudet mot diskriminering gjelder alle deler av tilsettingsprosessen, ikke bare det endelige valget av hvem som skal tilsettes. Dette gjelder uten hensyn til om vedkommende ville blitt tilsatt i stillingen. Forbudet gjelder således også i forhold til valget av hvem som skal innstilles som nr. 2 til stillingen. Se blant annet Nemndas saker 19/2006 og 6/2007.

Dersom det faktisk at A er mann, er vektlagt til hans ugunst i forbindelse med kommunens vurdering av hvem som skulle innstilles om nr. 1 eller 2 til stillingen, rammes forholdet av likestillingsloven § 3 første og andre ledd.

Selv om det var tale om en kvinnedominert arbeidsplass, gir ikke likestillingsloven noen plikt for kommunen til å benytte seg av en eventuell adgang til moderat kjønnskvoltering. Nemnda skal derfor kun vurdere om kjønn er vektlagt negativt, ikke om kjønn skulle vært vektlagt positivt.

Det følger av likestillingsloven § 16 at bevisbyrden går over på arbeidsgiver hvis det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at det har funnet sted ulovlig forskjellsbehandling ved tilsettingen.

Nemnda har i denne forbindelse vurdert utdanningen og yrkeserfaringen til de aktuelle kandidatene, men finner ikke grunn til å ta endelig stilling til om A var bedre formelt kvalifisert enn de to kandidatene som ble innstilt. Etter Nemndas praksis er det uansett ikke nok at den som hevder å være forbigått har bedre formelle kvalifikasjoner og et annet kjønn enn den eller de som er innstilt foran. Det kreves i tillegg holdepunkter for at det er en årsakssammenheng mellom vedkommendes kjønn og rangeringen.

Nemnda mener det ikke foreligger holdepunkter for at kjønn har blitt vektlagt i forbindelse med tilsettingen. Nemnda viser til at kommunens avgjørelse i samsvar med det som fremgår av utlysningsteksten, bygger på en samlet vurdering av formelle kvalifikasjoner og personlig egnethet, og at inntrykk gjennom intervju og referanseinnhenting er tillagt stor vekt. Det er ingen forhold i saken som tilsier at årsaken til at A ikke ble innstilt, er at han er mann.

På denne bakgrunn mener Nemnda at kommunen ikke har handlet i strid med likestillingsloven § 4 andre ledd, jf. § 3, i forbindelse med tilsetting av sosialkurator.

Uttalelsen er enstemmig.

SAK 29/2009

Likestillings- og diskrimineringsnemnda gir følgende uttalelse:

A ble ikke forskjellsbehandlet på grunn av kjønn, jf. likestillingsloven § 3, i forbindelse med tilsetning av sosialkurator i B.

Oslo, 30. oktober 2009

Gudrun Holgersen
fungerende leder

Thom Arne Hellerslia

Sissel Markhus

Britt Elin Strand

Abid Q. Raja